

Kahden vuoden kuluttua mikrovaskulaari-kielekeleikkauksesta raportoitu huono elämänlaatu liittyy pitkäaikaiskuolleisuuteen pään ja kaulan alueen syöpäpotilailla

Krisztina Molnár¹, Sanni Käkilehto¹, Petri Koivunen², Janne Liisanantti¹, Sanna Lahtinen¹

¹MRC Oulu, Anestesiologian tutkimusryhmä, OYS Anestesia; ²Korva-nenä- ja kurkkutaudit, OYS

TUTKIMUKSEN TARKOITUS: Pitkäaikaiskuolleisuus pään ja kaulan alueen syöpäkasvainten takia tehdyn mikrovaskulaarileikkauksen jälkeen on korkea (1). Tästä huolimatta elämänlaatu kahden vuoden kuluttua leikkauksesta on verrattavissa väestöarvoihin ilman komplikaatioita toipuneilla potilailla (2). Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, liittyykö kaksi vuotta mikrovaskulaarikielekeleikkauksesta mitattu huono elämänlaatu pitkäaikaiskuolleisuuteen pään ja kaulan alueen syöpäpotilailla.

AINEISTO JA MENETLMÄT: Yhteensä 53 Oulun yliopistollisessa sairaalassa leikattua potilasta haastateltiin vuosi-

na 2016–2017, keskimäärin 114 viikkoa toimenpiteestä (SD 51,9). Näistä oli elossa vuoden 2019 lopussa 39 (73,6%). RAND-36 -mittarilla arvioitua elämänlaatua verrattiin vuoden 2019 loppuun mennessä kuolleiden ja elossa olevien välillä.

TULOKSET: Eloojääneiden ja kuolleiden potilaiden välillä ei ollut merkittävää eroa toimenpiteessä eikä leikkausta edeltävässä terveydentilassa. 4/8 RAND-36 -ulottuvuuksissa kuolleiden elämänlaatu oli huonompi.

JOHTOPÄÄTÖKSET: Kahden vuoden kuluttua mikrovaskulaarikielekeleikkauksesta mitattu huono elämän-

laatu liittyy pitkäaikaiskuolleisuuteen pään ja kaulan alueen syöpäpotilailla. ■

Viitteet

1. Lahtinen S, Koivunen P, Ala-Kokko T et al. Short- and long-term mortality and causes of death after reconstruction of cancers of the head and neck with free flaps. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2019 Jan; 57(1): 21–28.
2. Lahtinen S, Koivunen P, Ala-Kokko T et al. Quality of life after free flap surgery for cancer of the head and neck in patients with or without complications. *Eur Arch Otorhinolaryngol* 2018 Oct 01; 275(10): 2575–84.

Taulukko 1. Elämänlaatumittauksen tulokset – RAND-36

Ulottuvuus	Elossa N = 39	Kuollut N = 14	p-arvo	Väestö
Fyysinen toimintakyky	81,8 (27,6)	67,9 (30,7)	0,117	84,9 (20,1)
Fyysinen roolitoiminta	75,0 (29,9)	53,6 (43,1)	0,091	74,8 (35,5)
Psyykinen roolitoiminta	80,3 (30,3)	52,4 (42,8)	0,023	75,0 (36,4)
Tarmokkuus/väsymys	76,9 (15,2)	61,0 (15,7)	0,002	64,0 (22,4)
Psyykinen hyvinvointi	84,1 (12,9)	74,3 (14,4)	0,015	73,7 (19,7)
Sosiaalinen toimintakyky	84,3 (20,8)	77,7 (22,6)	0,175	82,1 (23,2)
Kipu	78,9 (20,2)	70,4 (29,5)	0,425	76,2 (24,0)
Yleinen terveydentila (koettu terveys)	59,6 (21,2)	38,2 (18,1)	0,003	65,0 (19,8)